

Jak zdobyć
odznakę
Harcerskiej
Służbie Ziemi
Śląskiej?

Istota zdobywania Odznaki

Odznaka Harcerskiej Służbie Ziemi Śląskiej zdobywana przez zuchy, harcerzy, harcerzy starszych, wędrowników i instruktorów Śląskiej Chorągwi ZHP, jest wyrazem zaangażowania w sprawy regionu i harcerstwa.

Zuchy, harcerze, wędrownicy oraz instruktorzy pragnący zdobyć Odznakę:

- poznają i upowszechniają historię oraz tradycje swojego regionu;
- służą swoją pracą, nauką i zabawą innym – swojemu środowisku działania, społeczeństwu, Polsce;
- realizują zadania wynikające z programu zdobywania Odznaki.

Symbolika Odznaki

Odznaka wykonana jest z metalu, ma kształt owalu, na którym znajdują się następujące elementy:

- na stronie czołowej znajduje się stylizowany orzeł śląski;
- wzdłuż brzegów Odznaki biegną wstęgi w barwach biało – czerwonych;
- w dolnej części odznaki umieszczony jest napis: Harcerskiej Służbie Ziemi Śląskiej.

Zasady zdobywania Odznaki

Odznakę Harcerskiej Służbie Ziemi Śląskiej zuchy, harcerze, harcerze starsi, wędrownicy i instruktorzy mogą zdobyć tylko jednokrotnie, bez możliwości ponownego zdobywania Odznaki po przejściu do kolejnej grupy metodycznej / wiekowej.

Odznakę nosi się zgodnie z właściwym regulaminem ZHP, regulującym zasady harcerskiego umundurowania. Koszt wykonania Odznaki ponosi Komenda Chorągwi.

Kapituła Odznaki

Do prowadzenia spraw związanych z przyznaniem Odznaki, upoważniona jest Kapituła Odznaki Harcerskiej Służbie Ziemi Śląskiej, powoływana rozkazem przez Komendanta Chorągwi.

Aktualny skład Kapituły:

- hm. Andrzej Laksa – przewodniczący Kapituły
- hm. Tomasz Czarnecki
- hm. Marek Rybicki

Przystąpienie do zdobywania Odznaki

Odznaka zdobywana jest przez:

- gromadę zuchową – poprzez realizację cyklu nie sprawnościowego – decyzję o przystąpieniu do zdobywania Odznaki zuchy i kadra gromady podejmują w Kręgu Rady;
- harcerzy, harcerzy starszych, wędrowników i instruktorów, którzy decyzję o przystąpieniu do zdobywania Odznaki podejmują indywidualnie.

Przystąpienie do zdobywania Odznaki

Po podjęciu decyzji o przystąpieniu do zdobywania Odznaki, należy sporządzić „Zgłoszenie o przystąpieniu do zdobywania Odznaki HSZŚL”
– wg wzoru zamieszczonego na stronie internetowej Chorągwi.

Funkcjonują trzy wzory zgłoszeń:

- dla gromad zuchowych;
- dla harcerzy i harcerzy starszych;
- dla wędrowników oraz instruktorów.

W zgłoszeniu należy podać podstawowe dane o sobie oraz ująć propozycje zadań, które planuje zrealizować w ramach zdobywania Odznaki.

Przystąpienie do zdobywania Odznaki

Zadania, które planuje się zrealizować w ramach zdobywania Odznaki, muszą wynikać z przyjętych w regulaminie kierunków działań oraz propozycji zadań do realizacji.

Musi przy tym być zachowana zasada, że zdobywający Odznakę musi zrealizować co najmniej po jednym zadaniu z każdego określonego w regulaminie kierunku działań.

Sporządzone „Zgłoszenie o przystąpieniu do zdobywania Odznaki” należy przesłać w formie elektronicznej na adres biura Śląskiej Chorągwi ZHP – biuro@slaska.zhp.pl

Przystąpienie do zdobywania Odznaki

Przesłane zgłoszenie podlega uzgodnieniu i zatwierdzeniu przez Kapitułę.

Kapituła informuje Zdobywającego o zatwierdzeniu zgłoszenia i wyrażeniu zgody na realizację przyjętych zadań.

W przypadku konieczności zmiany któregokolwiek z zatwierdzonych zadań, Zdobywający jest zobowiązany uzgodnić taką zmianę z Kapitułą.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

GROMADY ZUCHOWE

- **KIERUNEK I – Zuch Śląsk** na mapie szybko odnajduje, odkrywa ziemię rodzinną i dobrze się tu czuje.

W ramach realizacji tego kierunku, gromada powinna zorganizować wyprawę śląskim szlakiem – czyli wziąć udział w rajdzie, biwaku, wycieczce lub zwiadzie, w trakcie którego zuchy dotrą do ciekawego historycznie lub turystycznie miejsca. W programie tej wyprawy

lub w konspekcie zbiórki podsumowującej odbytą wyprawę należy ująć między innymi następujące zajęcia:

- czytanie mapy Śląska;
- majsterka – wykonanie map plastycznych;
- gry i zabawy – rebusy geograficzne, quizy z wykorzystaniem wiedzy nabytej w trakcie wyprawy;
- organizacja okolicznościowej mini wystawy – np. prezentację pocztówek ze Śląska;
- stworzenie bloga gromady na temat miejscowości, w której działają zuchy.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

GROMADY ZUCHOWE

- **KIERUNEK II – Zuch pielęgnuje i poznaje, tradycje Śląska – tutejsze zwyczaje.**

W ramach realizacji tego kierunku zuchy powinny za uczestniczyć w zajęciach, w trakcie których poznają między innymi: różnorodność strojów ludowych, występujących na ziemiach wchodzących w skład województwa śląskiego; bogactwo gwary śląskiej; zwyczaje ludowe regionu.

W programie tych zajęć można ująć między innymi następujące działania:

- szycie, malowanie, wyklejanie śląskich strojów;
- organizacja konkursu gwary śląskiej;
- wykonanie słowniczka gwarowego;
- nauka płaśów: „Karlusy” i „Trojok” lub dowolnego śląskiego tańca ludowego;
- teatrzyk samorodny – inscenizacja śląskich legend;
- organizacja wycieczki do skansenu lub izby regionalnej;
- gotowanie śląskich potraw, przygotowanie zuchowej książki potraw regionalnych;
- udział w spotkaniu z ważną dla regionu osobistością.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

GROMADY ZUCHOWE

- **KIERUNEK III – Zuch dzieli się swoimi zdobyczami, z innymi przyjaciółmi - Ślązakami.**

W ramach realizacji tego kierunku zuchy powinny za uczestniczyć w zajęciach, w trakcie których między innymi:

- zapoznają się z wartościami tradycyjnej śląskiej rodziny;
- dowiedzą się jak wygląda rodzina śląskich gromad zuchowych;
- nawiążą kontakt z inną gromadą zuchową z innego rejonu Śląska i zaprezentują swoje środowisko działania (miasto / wioskę) oraz swoją gromadę.

W programie tych zajęć można ująć między innymi następujące działania:

- wykonanie wizytówki gromady, gdzie zostaną przedstawione poszczególne zuchy, obrzędowość gromady, jej osiągnięcia;
- przygotowanie zaproszenie – przewodnika po ciekawych miejscach znajdujących się w ich miejscowości;
- nagranie filmowej wersji wizytówki gromady.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

GROMADY ZUCHOWE

- **KIERUNEK IV – Zuch wie że Śląsk zielony być może, dba o środowisko i o porządek na dworze.**

W ramach realizacji tego kierunku gromada powinna poznać bogactwo przyrody śląskiej ziemi i zagadnienia związane z ochroną środowiska, zwłaszcza w regionach silnie uprzemysłowionych.

W programie zajęć organizowanych w ramach tego kierunku można ująć między innymi następujące działania:

- nauka piosenki: „Kominy, brudne rzeki”;
- organizacja zwiadu ekologicznego, wycieczki do dowolnego śląskiego rezerwatu przyrody;
- organizacja pożytecznych prac na rzecz ochrony środowiska naturalnego;
- organizacja imprezy promującej działania proekologiczne – np. korowodu eko-zuchów;
- majsterka – wykonanie plakatów i strojów do korowodu eko-zuchów;
- stworzenie katalogu możliwych eko-oszczędności.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

GROMADY ZUCHOWE

- **KIERUNEK V – W** niejednej dziedzinie lud śląski już słynie, a zuch choć jeszcze mały, też dodaje Śląsku chwały.

W ramach realizacji tego kierunku zuchy powinny wziąć udział w zajęciach, w trakcie których będą miały możliwość:

- poznania historii sławnych Ślązaków;
- zaprezentowania własnych dokonań.

W programie zajęć organizowanych w ramach tego kierunku można ująć między innymi następujące działania:

- organizacja sondy ulicznej: „Kto jest sławnym Ślązakiem?”;
- stworzenie galerii Wielkich Ślązaków;
- udział w spotkaniu z ważną dla regionu osobistością.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

GROMADY ZUCHOWE

- **PODSUMOWANIE AKCJI**
Już kolegów zuch zaprasza,
wielki tłum go nie przeraża.
Wszystkie zuchy już się śpieszą,
by pokazać innym dzieciom
jak Śląsk cały poznawały
i Odznakę Harcerskiej Służby
Ziemi Śląskiej zdobywały !

W ramach podsumowania gromada powinna zorganizować spotkanie z rówieśnikami lub rodzicami zuchów, w trakcie którego to spotkania podsumują działania podjęte w trakcie realizacji poprzednich kierunków.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

HARCERZE / HARCERZE STARSI

KIERUNEKI – Historia i tradycje regionu

Wymagania:

- Poznał historię i tradycję swej miejscowości, regionu.
- Czynnie uczestniczył w uroczystościach związanych z ważnymi datami z historii regionu.
- Poznał historię ludzi znanych, działających na rzecz lokalnej społeczności.
- Uczestniczył w rajdzie związanym z historią regionu.
- Poznał i propagował zwyczaje ludowe swojego regionu.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

HARCERZE / HARCERZE STARSI

KIERUNEK II – Działania ekologiczne na rzecz ochrony środowiska

Wymagania:

- Zainteresował się nowymi metodami ochrony środowiska. Podjął działania proekologiczne.
- Zna skutki ocieplenia klimatu, promuje działania zapobiegające temu zjawisku.
- Zna i stosuje zasady zdrowego i racjonalnego żywienia oraz zasady higieny osobistej.
- Wziął udział w akcjach promujących działania proekologiczne.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

HARCERZE / HARCERZE STARSI

KIERUNEK III – Działanie na rzecz wspólnot lokalnych

Wymagania:

- Podjął działania na rzecz lokalnej wspólnoty.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

HARCERZE / HARCERZE STARSI

KIERUNEK IV – Poznanie swojego regionu poprzez organizację lub udział w imprezach turystycznych.

Wymagania:

- Wziął/wzięła udział w imprezie turystycznej, promującej walory turystyczne regionu.
- Współdziałał/a z innymi organizacjami promującymi turystykę w regionie.
- Promował/a walory turystyczne regionu.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

WĘDROWNICY / INSTRUKTORZY

KIERUNEK I – PAŃSTWO - wymagania:

- Rozumie konstytucyjne zasady ustroju polskiego, w tym w szczególności zasadę decentralizacji władzy publicznej i samorządu.
- Zna kompetencje i przedmiot działania poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, zapoznał/a się ze stosownymi aktami prawa (ustawy samorządowe).
- Wie, w jaki sposób odbywają się wybory władz samorządowych, wzięt/wzięła udział w wyborach samorządowych.
- Zna działalność, przedstawicieli, liderów partii politycznych sprawujących władzę w gminie, powiecie i województwie śląskim.
- Wie, jak działają poszczególne organy władzy w jednostkach samorządu terytorialnego, rozumie proces podejmowania decyzji na szczeblu gminy, powiatu i województwa.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

WĘDROWNICY / INSTRUKTORZY

KIERUNEK II – SPOŁECZEŃSTWO - wymagania:

- Zdiagnozował/a podstawowe lokalne problemy społeczne (np. ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, przestępczość), identyfikuje działania, które mają na celu ich neutralizację.
- Wie, czym jest kapitał społeczny, wskazał/a organizacje pozarządowe działające na terenie swojego powiatu.
- Zorganizował/a akcję społeczną na rzecz lokalnej społeczności.
- Wie, jakie media działają w jego lokalnym środowisku - napisał/a artykuł do lokalnej prasy podejmujący harcerską tematykę.
- Podjął/podjęła współpracę na rzecz społeczności lokalnej lub regionalnej z władzami gminy, powiatu, województwa śląskiego.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

WĘDROWNICY / INSTRUKTORZY

KIERUNEK III – GOSPODARKA - wymagania:

- Zdobyl/a wiedzę na temat największych inwestycji w swoim powiecie, jak również na terenie całego województwa.
- Zapoznał/a się z procedurami niezbędnymi w celu założenia własnej działalności gospodarczej.
- Wie, jak funkcjonuje lokalny rynek pracy, zapoznał/a się z ofertami pracy i działalnością powiatowego urzędu pracy.
- Poznał/a funkcjonowanie lokalnego rynku mieszkaniowego.
- Potrafi wskazać atuty gospodarcze swojej gminy, powiatu, województwa śląskiego.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

WĘDROWNICY / INSTRUKTORZY

KIERUNEK IV – ŚRODOWISKO - wymagania:

- Zna koncepcję i zasady zrównoważonego rozwoju regionu.
- Zdiagnozował/a stan zanieczyszczenia lokalnego środowiska naturalnego; wie, jak mu przeciwdziałać.
- Rozpowszechnił/a proekologiczne postawy u dzieci (np. przedszkolaków, uczniów szkoły podstawowej, zuchów, harcerzy).
- Wie, czym jest bioróżnorodność i rozumie jej znaczenie dla środowiska naturalnego regionu.
- Podjął/podjęła działanie na rzecz ochrony lokalnego środowiska naturalnego.

Wymagane kierunki działań oraz propozycje zadań do realizacji

WĘDROWNICY / INSTRUKTORZY

KIERUNEK V – KULTURA - wymagania:

- Zna dorobek wybitnych twórców, artystów, muzyków regionu.
- Zidentyfikował/a wybitne przykłady dziedzictwa kulturowego regionu.
- Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojej gminy, powiatu lub województwa śląskiego.
- Odwiedził miejsca związane z kulturą w swojej gminie, powiecie lub w województwie śląskim (np. teatr, wystawa sztuki, muzeum).
- Poznał/a subkultury młodzieżowe (jako przykład kultury niższego rzędu) charakterystyczne dla swojej gminy, powiatu lub województwa śląskiego.

Realizacja programu próby i zgłoszenie zakończenia realizacji zadań

W przypadku harcerzy, harcerzy starszych, wędrowników i instruktorów, na zaakceptowanym przez Kapitułę „zgłoszeniu”, Zdobywający zbiera potwierdzenia wykonania poszczególnych zadań – zadania te powinny być potwierdzone przez drużynowego, komendanta hufca, instytucje, organizacje społeczne na rzecz których były podejmowane działania.

Gromada zuchowa dokumentuje wszystkie działania związane ze zdobywaniem Odznaki w odrębnej książeczce – kronice.

Kronika ta wraz z innymi materiałami pozyskanymi w trakcie realizacji zadań, po zakończeniu cyklu powinna być przekazana wraz z meldunkiem do Kapituły Odznaki HSZŚI.

Realizacja programu próby i zgłoszenie zakończenia realizacji zadań

Po zrealizowaniu wszystkich zadań, Zdobywający przesyła uzupełnione zgłoszenie do siedziby Śląskiej Chorągwi ZHP, z prośbą do Kapituły o weryfikację wykonanych zadań i przyznanie Odznaki. Do zgłoszenia muszą być dołączone:

- meldunek – raport, zawierający opis wykonanych zadań i dokumentację fotograficzną;
- materiały opracowane lub pozyskane w trakcie realizowania wymagań Odznaki.

Meldunek oraz materiały mogą być przedstawione w dowolnej formie, w tym w formie elektronicznej na nośniku elektronicznym.

Realizacja programu próby i zgłoszenie zakończenia realizacji zadań

Po zweryfikowaniu materiałów przedstawionych przez Zdobywającego, Kapituła podejmuje decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania Odznaki. W przypadku podjęcia decyzji o odmowie przyznania, Kapituła jest zobowiązana wskazać powody podjętej decyzji wraz ze wskazaniem konieczności uzupełnienia danych zadań.

W przypadku podjęcia decyzji o przyznaniu Odznaki, Kapituła wnioskuje do Komendanta Chorągwi o ogłoszenie decyzji w rozkazie Komendanta.

Przyznanie Odznaki dokumentuje się wręczeniem stosownego zaświadczenia, a w przypadku gromad zuchowych wręczeniem pamiątkowego dyplomu.

